

THREE FROM ONE NEST

**/The exhibition of three Slovak illustrators living abroad/
Accompanying exhibition BIB 2001**

Place: BIBIANA, 1st Floor

Beginning: September 6, 2001 at 5:00 PM

Duration: till October 31, 2001

Exhibition Assignee: Barbara Brathová

THREE FROM ONE NEST

Do you know it: one nest /just a little bigger than the others/. And in there?! Three ambitious eggs /little bit more venturesome than the others/. Just from those were born imaginary / if you want also poetically/ three Slovak illustrators – Maja, Mariana and Eugen. Without having feeling in that moment where they will be taken by their Slovak wings / and Slovak conditions of that time/. And as it happens, they fled away to the world as birds, one to Italy, other to Germany and the third any little bit farther to Switzerland. All three grew, lived and live, created and create in new environment where they have found new home - new nest; each of them separately. So, that after years of life in the world /also in illustrator world/ all three of them could find and meet themselves again in “their” original nest in Slovakia. We are glad to have them here at least for a while to show what they have learned in the world, what they brought there and also what they bring from there. Not only to pride themselves on their creation and arts but also to enable us to pride on them. Here they are. So let's welcome them at home. They are ours!

MAJA DUSÍKOVÁ was born on August 30, 1946 in Piešťany. During years 1961-1965 she studied at High School of Applied Industrial Arts in Bratislava. After the graduation she studied at University of Fine Arts under command of Prof. Albín Brunovský and Prof. Vincent Hložník at the section of free graphics and book illustration. She graduated in 1973. In 1982 she left with her husband and three children for Italy where she obtained political asylum. From that time she live in Italy in Florence.

The author is devoted to graphic, illustration and marionettes creation. In the graphic creation she prefers technique of etching and dry-point. Her graphic lists are in the collections of galleries in Slovakia, USA, Italy and Denmark.

From the perspective of her illustration creation she published her first book in 1974 at publisher Mladé letá. Since that time she illustrated about 50 books for children and adults at different publishers in Slovakia, Italy, Switzerland and France. Her illustrations were presented at many collective and individual exhibitions in former Czechoslovakia, Italy, Japan and Slovakia and in other countries. She got also many awards – Fantasy Award in Bari /1997/, UNICEF Award in Geneva /1998/, The best children book in USA /1999/, Prix Chronos in Paris /1999/.

Illustrations of Maja Dusíková have tender atmosphere. She uses preferably technique of water-colour that provide creations tenderness and transparency as well as noticeable lyric poetics. Cold blue colour is in the contrast with shiny strong yellow tones that in certain manner bound the scene and stresses the intimacy of the situation. Her figures have unbelievable, ephemeral tenderness and congenial look. Variety of colours moves the scene and look of the illustration to the phenomenal “likeness”. Despite of this notion the illustrations keep their typical spirit of ethereal airiness, tenderness, serenity and harmony.

MARIANA FEDOROVÁ was born in Prešov in 1954. She studied at State academy of Fine Arts in Stuttgart in the field of painting, history of arts and art science. During 1984-90 she studied Indology under supervision of Prof. Wilhelm at the University of Ludwig-Maximilian in Munich. Already in 1969, 15 years old she moved with her parents from the political reasons to Germany. In 1990 she again put her mind to art creation. Today she lives and creates in Switzerland. She presented her illustrations at the collective and individual exhibitions in Germany, Slovakia and Bombay.

Mariana Fedorová, who was originally anxious and who thought to become a poetess and authoress, today she brings her fabulousness of poetry into the creative expression. However she writes stories and poems by herself /she even read them to the children and adults/, her soul is knitted as a lace into the ornamental patterns of exclusively decorative character of illustrations where she uses mainly technique of water-colour, as well as mixed technique. The abstraction involved by rich and shining colourity mostly of blue and green /but also of contra sty red/ tones show mysteriousness, magic of fantasy world, fairly patterned lines and rhythm of some inner "rhyme" of author in her creations that is characterised by the phenomenon of dream and hereby provides special space for the percipient fantasy.

EUGEN SOPKO was born in 1949 in Brno and later he lived in Bratislava. In 1968 he graduated from the University of Fine arts in Bratislava under command of Prof. Filo. Just after the absolatory he worked as creative artist in Czechoslovak Television. In 1969 he moved to Germany where he works as painter and graphic. Since year 1980 he graduated from the Academy of Fine Arts in Munich under the command of Prof. Sauerbruch. Since 1980 he acts as the painter and illustrator in free business. During years he was interested in many different techniques – drawing, water-colour, tempera, oil, pastel, graphite, gouache and combined techniques. Since 1975 he devoted his work thematically to the paysage where he developed combined technique on the base of oil pastels. Later he used this technique also in the illustrations that he publishes since 1980 in different world publishing houses and his books were translated into many languages. He exhibits his illustration creation consisting of about 20 books at many collective and individual exhibitions in Germany, Switzerland, Italy, USA, Belgium, Japan, Slovakia and in many other countries. The author participates at many international competitions and exhibitions of the illustrations and many prizes were awarded to him, e.g. Award for the illustrated book in Troisdorf /1983/, Children book of the year in USA /1985/, Award of children jury in Netherlands /1998/ and others.

In the illustrations of Eugen Sopko there is an evident, even rational, accent on the technique that has its special structure and passes sophisticated process of the evolution. The diapason of the colours used by the author is wide; deep blue tones are changed by calm and elegant ochereous and yellow shades, often also vibrating scheme of the pink nuances. The composition of the illustrations is equilibrated and lets vibrate funny look of the individual figures, mostly of zoo-morph origin. The phenomenon of the humour relieves on the figures that have their gamesome character. Their spirit and consequential acting and emotional metamorphosis are visible in the adequately pleasant environment created by the author. Despite his, even realistic, humanity his illustrations do not loose their fantasy and modestly call attention to the eternal moment of skittishness and indispensable optimistic esprit.

BARBARA BRATHOVÁ
Scholar of fine arts

TRAJA Z JEDNÉHO HNIEZDA

**/Výstava troch slovenských ilustrátorov žijúcich v zahraničí/
Sprievodná výstava BIB 2001**

Miesto : BIBIANA, 1. Poschodie

Začiatok : 6.9. 2001, 17.00

Trvanie : do 31.10. 2001

Kurátorka výstavy : Barbara Brathová

TRAJA Z JEDNÉHO HNIEZDA

Poznáte to : jedno hniezdo /iba o čosi väčšie ako tie ostatné/. A v ňom ?! Tri ambiciózne vajíčka /trochu podnikavejšie ako tie ostatné/. Práve z nich sa imaginárne /ak chcete i poeticky/ narodili traja slovenskí ilustrátori - Maja, Mariana a Eugen. Bez toho, aby v tej chvíli čo len tušili, kam ich slovenské krídla /i vtedajšie slovenské pomery/ odnesú a povedú. A ako to už býva, rozleteli sa do sveta s'a vtáčatá, jedno do Talianska, druhé do Nemecka a tretie ešte o kúsok ďalej do Švajčiarska. Všetky tri rástli, žili a žijú, tvorili a tvoria v novom prostredí, v ktorom si našli nový domov – nové hniezdo. Každé zvlášť, každé samostatne. Aby sa po rokoch vo svete /i tom ilustrátorskom/ všetky tri spolu našli a stretli opäť v tom „svojom“ pôvodnom hniezde na Slovensku. Sme radi, že prišli aspoň na chvíľu ukázať, čo sa vo svete naučili, čo do neho odniesli i čo z neho prinášajú. Nielen, aby sa pochvastali svojou tvorbou a umením, ale aby sme sa nimi mohli chváliť zase my. Tu sú. Tak ich privítajme u nás doma. Ved' sú naši !

MAJA DUSÍKOVÁ sa narodila 30. augusta 1946 v Piešťanoch. V rokoch 1961-1965 študovala na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave. Po jej ukončení študovala na Vysokej škole výtvarných umení u prof. Albína Brunovského a u prof. Vincenta Hložníka na oddelení voľnej grafiky a knižnej ilustrácie, ktorú absolvovala v roku 1973. V roku 1982 s manželom a tromi deťmi vycestovala do Talianska, kde jej bol udelený politický azyl. Od toho roku žije a pracuje v Taliansku vo Florencii.

Autorka sa venuje tvorbe grafickej, ilustračnej i bábkarskej. V grafickej tvorbe prevažuje technika leptu a suchej ihly. Jej grafické listy sa nachádzajú v zbierkach galérií na Slovensku, USA, Taliansku, Dánsku.

Z pohľadu ilustračnej tvorby svoju prvú knihu publikovala v roku 1974 vo vydavateľstve Mladé letá. Odvtedy ilustrovala približne 50 kníh pre deti a dospelých v rôznych vydavateľstvách na Slovensku, v Taliansku, vo Švajčiarsku a Francúzsku. Svoju ilustračnú tvorbu prezentovala na mnohých kolektívnych i samostatných výstavách v bývalom Československu, Taliansku, Japonsku, Slovensku i iných krajinách. Rovnako získala ocenenia – cenu Fantasia v Bari /1997/, cenu UNICEF v Ženeve /1998/, Najlepšiu detskú knihu v USA /1999/, Prix Chronos v Paríži /1999/.

Ilustrácie Maji Dusíkovej majú svoju krehkú atmosféru. Používa prevažne techniku akvarelu, ktorá dodáva dielam nehu a transparentnosť i zjavnú lyrickú poetiku. Chladný modrý kolor kontrastuje s prežiarčenými výraznými žltými tónmi, ktoré výjav do istej miery ohraničujú a zdôrazňujú v ňom intimitu situácie. Jej postavičky majú neuveriteľnú, až akúsi efemérnu jemnosť a sympatický výraz. Farebnosť posúva výjavy i výraz ilustrácie do fenomenálnej „páčivosti“. Napriek tomuto dojmu si ilustrácie zachovávajú typickú náladu éterickej vzdušnosti, ľahkosti, pokoja a harmónie.

MARIANA FEDOROVÁ sa narodila v Prešove v roku 1954. Študovala v rokoch 1973-78 na Štátnej akadémii výtvarných umení v v Stuttgarte a na Univerzite v Stuttgarte v oblasti maľby, histórie umenia a vedy o umení. V rokoch 1984-90 študovala Indológiu u prof. Wilhelma na Univerzite Ludwiga-Maximiliana v Mníchove. Už v roku 1969 sa ako pätnásťročná presťahovala so svojimi rodičmi z politických dôvodov do Nemecka. V roku 1990 sa opäť intenzívnejšie začala venovať výtvarnej tvorbe. Dnes žije a tvorí vo Švajčiarsku. Ilustračnú tvorbu prezentovala na kolektívnych i samostatných výstavách v Nemecku, na Slovensku a Bombay

Mariana Fedorová, ktorá pôvodne túžila a uvažovala sa stať poetkou a spisovateľkou, dnes vnáša svoju rozprávkovosť poézie do výtvarného prejavu. Hoci si píše príbehy a básne sama /dokonca ich aj deťom a dospelým predčítava/, jej duša je vpletená ako čipka do ornamentálnych vzorov výsostne dekoratívneho charakteru ilustrácií, v ktorých používa prevažne techniku akvarelu, ako aj miešané techniky. Abstraktnosť, umocnená sýťou a výraznou farebnosťou predovšetkým modrých a zelených /ale aj kontrastne červených/ tónov odhaľuje v jej dielach tajomnosť, mágiu rozprávkového sveta, nežne kopírujúceho líniu a rytmus akéhosi vnútorného „rýmu“ autorky, ktorý je charakterizovaný fenoménom sna a zároveň poskytuje mimoriadny priestor pre percipietovu fantáziu.

EUGEN SOPKO sa narodil v Brne v roku 1949, neskôr žil v Bratislave. V roku 1968 absolvoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u prof. Filu. Bezprostredne po absolútoriu pracoval ako výtvarný umelec v Československej televízii. V roku 1969 sa presťahoval do Nemecka, kde tvorí ako maliar a grafik. V roku 1980 absolvoval Akadémiu výtvarných umení v Mníchove u prof. Sauerbrucha. Od roku 1980 pôsobí ako maliar a ilustrátor v slobodnom povolaní. So svojou manželkou a synom žije v Mníchove. V priebehu rokov sa zaoberal mnohými technikami - kresbou, akvarelom, temperou, olejom, pastelom, sgrafitom, gvašom a kombinovanými technikami. Od roku 1975 sa tematicky venoval krajinomaľbe, v ktorej rozvíjal kombinovanú techniku na báze olejových pastelov. Túto techniku neskôr používal aj v ilustráciách, ktoré od roku 1980 vydáva v rôznych svetových vydavateľstvách a jeho knihy boli preložené do niekoľkých jazykov. Ilustračnú tvorbu približne z 20-tich kníh vystavuje na mnohých kolektívnych i samostatných výstavách v Nemecku, Švajčiarsku, Taliansku, USA, Belgicku, Japonsku, Slovensku a ďalších krajinách. Autor sa zúčastňuje mnohých medzinárodných súťaží a prehliadok ilustračnej tvorby a za svoju tvorbu získal niekoľko ocenení, ako Cenu za obrázkovú knihu v Troisdorfe /1983/, Detskú knihu roka v USA /1985/, cenu Detskej poroty v Holandsku /1998/ a ďalšie.

V ilustráciách Eugena Sopku je evidentný, až racionálny, dôraz na techniku, ktorá má svoju osobitú štruktúru a prechádza dômyselným vývojovým procesom. Diapazón farieb je u autora široký, hlboké modré tóny striedajú pokojné a elegantné okrové a žlté odtiene, často sa objavuje i vibrujúca škála ružových nuansov. Ilustrácie sú kompozične vyvážené a nechávajú zarezonovať vtipné výrazy jednotlivých postavičiek, prevažne zoomorfného pôvodu. Fenomén humoru sa odráža vo figúrkach, ktoré majú svoj hravý charakter, ich povaha a z nej plynúce konania i citové metamorfózy sú v autorom vytvorenom adekvátne príjemnom prostredí zjavné. Napriek svojej až realistickej ľudskosti, nestrácajú ilustrácie na rozprávkovosť a nevtieravo upozorňujú na večný moment hravosti a nevyhnutný optimistický esprit.

BARBARA BRATHOVÁ
kunsthistorička